

Az információs műveltség és a referálás

Az információs műveltség legalapvetőbb feltétele az információkeresés. Ha ugyanis nem rendelkezünk hasznosítható információval, nem kerülhet sor annak értékelésére vagy használatára sem.

Ha viszont elfogadjuk, hogy az információs műveltség több, mint a tanulásunkhoz szükséges információk megtalálása és értékelése, akkor jó, ha meghatározzuk, mi is az a többlet, amely az információkeresés készségeitől megkülönbözteti. Ez a többlet az információ hatékony felhasználásában rejlik, ami legalább két tevékenységet és jellemzőt foglal magában. Az egyik az információ kritikai gondolkodásra épülő értékelése, a másik az információ kommunikálása.¹ Gondoljuk csak meg, hogy az információs műveltség készségeit az egyszerű házi feladatok megoldásától egészen kutatási projektek megtervezéséig, megvalósításáig és kommunikálásáig alkalmazzuk.

Az információkeresés ugyanakkor az írás kontextusába is beilleszthető, mivel az írás a leggyakoribb feladatok egyike, amelyekbe az információkeresés beágyazódik.²

Az írás és az olvasás közötti összefüggések közismertek, ahogyan az is, hogy az információs műveltség szorosan összefügg a (hagyományos értelemben vett) írástudással, azaz az írott anyagokból nyert információ hasznosításának képességével és a funkcionális írástudással, vagyis az alapvető információk olvasásának és megértésének a képességével. Az információs műveltség ugyanis olyan kulturális tudás, amely lehetővé teszi, hogy megfelelően használjuk a nyelvet különböző társadalmi helyzetekben. Más szóval az információs műveltség a komplex kommunikációs helyzetekben való működésünk egyik módja.³

Az információs társadalom sajátos vonása, hogy körülményei között az információ területén művelt tanuló egyre inkább kettős szerepet tölt be: olvasó és egyben író is.⁴ Ezt sokszor megtapasztalhatjuk. Az írás nemcsak magát a kommunikálást és terjesztést foglalja magában, hanem az információ szervezését, tárolását, tervezését és létrehozását is.⁵ Ez a megközelítés az írás teljesen hagyományos definícióiból is következik. Gondoljunk csak meg, mit tanultunk az iskolában az anyaggyűjtésnek a fogalmazásban játszott szerepéről!

Az információs műveltség a szövegalkotást, a vizuális és multimédia-kommunikáció műfajai egész sorának ismeretét is magába foglalja.⁶ A műfajok ismerete különösen fontos az akadémiai írástudás elsajátításában. Az akadémiai írástudás a tudományos írás és olvasás ismereteit, készségeit, képességeit foglalja magában. Voltaképpen másodlagos írástudásról van szó, amely a tág értelemben vett tudományos világ számára elfogadható szövegek olvasását, interpretálását és létrehozását tételezi fel. Az akadémiai írástudás elsajátítása adja meg annak keretét, hogy megtanuljunk, miként használjuk az információt bizonyítékként vagy érvként, to-

vábbá, hogy miért fogadhatunk el bizonyos információkat, és miért utasíthatunk el másokat.

Ehhez tudnunk kell azt is, hogy egy-egy tudományterület szaknyelve és szakirodalma kulcsszerepet játszik az adott szakmai közösség kulturális identitásának kialakításában. Ilyen módon minden szakterületnek megvan a sajátos kommunikációs stílusa. A műfajok azokhoz a közösségekhez kötődnek, amelyek ezt a stílust hordozzák és képviselik. Ha olvasóinkat meg akarjuk győzni munkánk értékéről és fontosságáról, ismernünk kell az adott közösség ideológiáját, identitását, társadalmi kontextusát és kultúráját, ami úgy valósul meg, hogy az írás célját, célközönségét és potenciális olvasóinak elvárásait azonosítjuk.⁷

A másodlagos írástudásra épül a harmadlagos írástudás, amelynek már igen heterogén a természete, de az információs műveltség és az (általános) akadémiai írástudás mellett van egy szakmai dimenziója is.⁸

Az információs műveltség fontos része a relevancia meghatározása, ami korunk információs környezetében nemcsak alapos, hanem gyors döntéseket is igényel.⁹

Érdeemes párhuzamot vonnunk az információkeresés és az írás–olvasás tanulható–tanulandó voltának megítélése között. Az információkeresés készségeit sokak triviálisnak tekintik, vagyis úgy gondolják, hogy tanulás nélkül is elsajátíthatók. Az írás és az olvasással ez nincsen így. Mindez azért fontos, mert az információs műveltség készségei sem sajátíthatók el automatikusan, bár kétségtelen, hogy a tanulók az oktatás bármely szintjén tanulnak is, rendelkeznek előzetes tudással, készségekkel, attitűdökkel.

Az információk közötti tájékozódásunk kiemelkedően fontos eszköze – legalábbis egyelőre – a referálás maradt, annak ellenére, hogy folyóiratcikkek elektronikus teljes szöveg egyre nagyobb mértékben áll rendelkezésre.¹⁰

A referálás absztrahálás abban az értelemben, hogy alapvető jellemzője a felesleges részletek törlése.¹¹ A referálás során tehát döntéseket hozunk arról, hogy mely szövegrészek, mondatok, szókapcsolatok, szavak hordoznak fontosnak tekinthető mondanivalót és melyek nem. Mi máson alapulna ez, ha nem a kritikai gondolkodáson, amelynek része az üzenet dekódolása és kódolása?

A referálás közismerten analitikus-szintetikus tevékenység, amely összetett voltánál fogva igenis igényli a tanulást, különös tekintettel arra, hogy a referálás során nemcsak dokumentumok elemzését kell elvégeznünk, hanem szöveget (referátumot) is létre kell hoznunk.¹²

A kivonatolás, az információk sűrítése a kommunikáció számos szakaszában és az információs műveltség készségeiben is szerepet játszik. Ez nemcsak a professzionális információs szakemberekre (könyvtárosokra) vonatkozik. Ne feledjük, hogy az egész életen át történő tanulás korában az információs műveltség minden korosztály számára fontos, tehát hatóköre az általános iskolától az idős-korig terjed, mivel információkat mindenki használ.

Ráadásul az információs műveltség és a kritikai gondolkodás egyre gyakrabban nemcsak dokumentumok, szövegek létrehozását jelenti, hanem azt is, hogy ezeket a dokumentumokat referáljuk, kulcsszavakkal leírjuk, megcímkezzük, amit egyre gyakrabban az on-line közösségek íróvá vált (blogozó, wikiket író) olvasói végeznek.¹³

A referálás nemcsak a könyvtárak és könyvtárosok, vagy a tágabb értelemben vett információs szakma ügye. Aki valamely szakterület kutatójaként tudományos

folyóiratokban közöl cikkeket, előbb-utóbb szembetalálkozik azzal a kihívással, amelyet az autoreferátumok írása jelent. A referálás tehát ebben az értelemben is az információs műveltség nagyon fontos része.

JEGYZETEK

- 1 Minderről röviden e sorok szerzője már írt: Koltay Tibor: Információs műveltség. Kommunikáció, felsőoktatási könyvtárak. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2007. 7.sz. 23–26. p.
- 2 Attfield, S.–Blandford, A.–Dowell, J.: Information seeking in the context of writing: a design psychology interpretation of the 'problematic situation. = Journal of Documentation, vol. 59, no. 4, 2003, 430–453. p
- 3 Bawden, D.: Information and digital literacies: a review of concepts. = Journal of Documentation, vol. 57, no. 2, 2001, 218–259. p. [Tömörített formában: Információs és digitális műveltség: a fogalmak áttekintése. = Könyvtári Figyelő, 2002. 1–2. sz. 157–163. p.]
Geisler et al.: ITex. Future directions for research on the relationship between information technology and writing. = Journal of Business and Technical Communication, vol. 15, no. 32, 2001, 269–308. p.
- 4 Beeson, I.: Judging relevance: a problem for e-literacy. = ITALICS, vol. 4, no 2, 2005 <http://www.ics.heacademy.ac.uk/italics/vol5iss4/beeson.pdf> (Letöltve: 2006. július 26.)
- 5 Dashkin, M.: Electronic writing: defining the core competency. = Information Outlook, vol. 7, no. 9, 2003, 34–37. p.
- 6 Lynch, C.: Information literacy and information technology literacy: new components in the curriculum for a digital culture. 1998. http://www.cni.org/staff/cliffpubs/info_and_IT_literacy.pdf
- 7 Elmborg, J.: Critical Information Literacy: Implications for Instructional Practice. = Journal of Academic Librarianship, vol. 32 no. 2, 2006, 192–199. p.
Tardy, Ch. M.: Its like a story: Rhetorical knowledge development in advanced academic literacy. = Journal of English for Academic Purposes, vol. 4, no. 4, 2002. 325–338. p.
- 8 Macken-Horarik, M: Negotiating the territory of tertiary literacies: A case study of teacher education. = Linguistics and Education, vol. 17, no. 3. 2006, 240–257. p.
- 9 Beeson, I.: Judging relevance: a problem for e-literacy. = ITALICS, vol. 4, no 2, 2005 <http://www.ics.heacademy.ac.uk/italics/vol5iss4/beeson.pdf> (Letöltve: 2006. július 26.)
- 10 Nicholas, D.–Huntington, P.–Jamali, H. R.: The Use, Users, and Role of Abstracts in the Digital Scholarly Environment. = The Journal of Academic Librarianship, vol. 33, no 4, 2007, 446–453. p.
- 11 Root-Bernstein, R. S.: Teaching abstracting in an integrated art and science curriculum. = Roeper Review, vol. 13, no. 2, 1991, 85–90. p.
- 12 Pinto, M., Lancaster F. W.: Abstracts and abstracting in knowledge discovery. = Library Trends, vol. 48, no. 1, 1999, 234–248. p.
- 13 Beeson: i. m.

Koltay Tibor

Legyél te is kölyökolvasó!

Könyvtári tagság, szépirodalmi művek olvasása, játékos kedv és egy csipetnyi fantázia – egy őszi felhívás szerint ezekre a „kellékekre” volt szüksége azoknak a gyerekeknek, akik szerették volna elnyerni a KÖLYÖKOLVASÓ címet. A „Legyél te is kölyökolvasó!” programra a Nagy Olvashow rendezvénysorozat keretében került sor az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával és a kecskeméti Katona József Könyvtár koordinálásával.

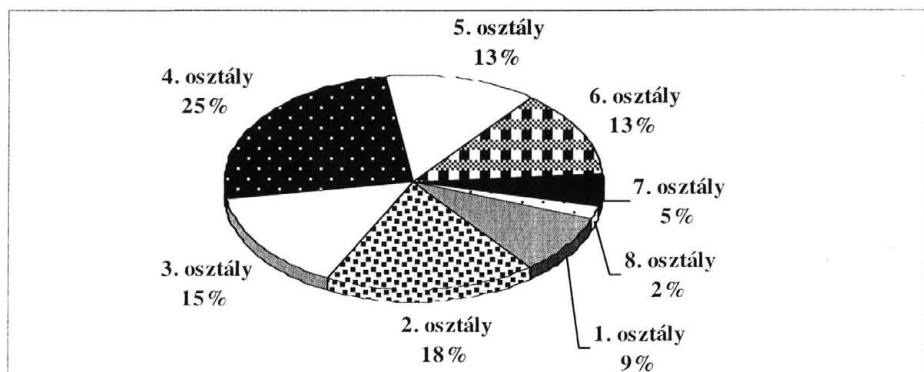
A játék szervezői a felhívás közzétételkor több célt is kitűztek:

- az olvasni szerető kölykök legyenek részesei egy jó hangulatú, az életkori sajátosságokhoz igazodó programnak;
- kreatív, érdekes, alkotásra ösztönző feladatokkal a kevesebbet olvasó gyerekek is kapjanak lehetőséget az értelmes csatlakozásra;
- a könyvtárakban alakuljanak olyan gyerekközösségek, amelyek a meséket, történeteket szerető apróságokat fogják össze;
- sok kölyök kezébe kerüljön igényes, értékes, elsősorban kortárs magyar szépirodalom;
- alakuljanak vagy folytatódjanak a különböző típusú könyvtárak közötti tartalmi együttműködések;
- a gyerekek révén a felnőttek is fedezzék fel a helyi könyvtárak által nyújtott lehetőségeket!

Irány a könyvtár!

Az őszi olvasási kaland regisztrációval kezdődött. A gyerekek alapadatait is tartalmazó lapon igazolták a települési vagy iskolai könyvtárosok a kölyökolvasó-jelöltek könyvtári tagságát, ami a részvétel feltétele volt. A kisebbek regisztrációs lapjainak kitöltésénél sokat segítettek a felnőttek, a nagyobbak már önállóan dolgoztak. Hasonló adatlapokkal egyre többször találkozhatnak a gyerekek is, így jó, ha jártasságot szereznek a kérdések értelmezésében, az egyértelmű, pontos válaszadás gyakorlatában. A játékba a könyvtárosok, pedagógusok és szülők biztatására 647 gyerek kapcsolódott be. Kétharmaduk a települési könyvtár tagjaként, egyharmaduk pedig az iskolai könyvtár olvasójaként küldte el jelentkezését. Játsszótársaink között legnagyobb arányban a 3–4. osztályosok voltak jelen (40%), őket az 1–2. osztályba járók (27%), és az 5–6. évfolyamon tanulók (26%) követték. A program elsősorban 6–12 éveseknek szólt, így a 7–8. osztályosokat kevesebben képviselték (7%). A legkisebbek viszonylag magas aránya azzal magyarázható, hogy néhány helyen egy-egy osztályból valamennyi kisdíák benevezett a játékba. A valószínűleg a közös mesefeldolgozásokat azonban itt is egyéni, önálló feladatmegoldás tette teljessé. A legfiatalabb kölyökolvasó egy öt esztendőes kecskeméti óvodás lett.

A benevezett kölyökolvasók életkori megoszlása:

Olvass sokat, mert az jó, legyél kölyökolvasó!

Már a nevezési lap is tartalmazott egy egyszerű fejtörőt. Csak ennek megoldásával derült ki, hogy a kölyökolvasó-jelölteknek rövid, rímes, olvasásra csábító varázsigét kell szerkeszteniük. Sokféle szellemes megoldás született, íme ezek közül néhány:

Ha a betűt megszereted, a könyveket előveszed,
unalom volt, nincs, fejedben a sok kincs!
Abrakadabra, okos leszel holnapra!

(Kerti Panna, 6. osztályos – Tata)

Olvass te is minden este, így lesz egyszer eszed penge!

(Lagzi Petra, 7. osztályos – Kiskunmajsa)

Olvass sokat, mert az jó, legyél kölyökolvasó!

(Maczkó Lilla, 2. osztályos - Kecskemét)

Nyáron ne csak napozz, hanem könyvet lapozz!

(Lugosi Rebeka, 5. osztályos – Dorog)

Ne csak gépezz, ne csak tunyulj, hanem inkább egy könyvért nyúlj!

(Zeller Mátvás, 5. osztályos – Dorog)

Ha kezembe könyvet veszek, én is okos gyerek leszek!

(Fehérvári Gergő, 2. osztályos – Mosonmagyaróvár)

Ó, te ifjú, szavam halld, olvass sokat, a betűt fald!

(Ipcsics Noémi, 7. osztályos – Mosonmagyaróvár)

Az olvasáshoz nem kell más, csak varázspor, ami a könyvekre ráhull.

Ha egy lepke száll a könyv fölött, az olvasásra ösztönöz.

(Gondi Mónika, 4. osztályos – Kecskemét)

Távozzatok könyvmolyok, mert mától olvasni fogok!

(Maráczi Laura, 1. osztályos – Bük)

Okos ember nem pottyán az égből, te is olvass a sok érdekes könyvből!

(Csordás Laura, 1. osztályos – Bük)

Rumini, Hódfarok néne, Venyige II. és társaik

A kölyökolvasó játékbán fordulónként két-két könyv közül egyet olvastak el a gyerekek. A műveket úgy igyekeztünk kiválasztani, hogy az egyik több kiadást megért remekmű legyen (Bálint Ágnes, Csukás István, Janikovszky Éva. Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Marék Veronika, Szabó Magda meséi), a másik pedig a legfrissebb gyermekirodalomból kínáljon ízelítőt (Békés Pál, Berg Judit, Böszörményi Gyula, Petőcz András, Sohonyai Edit történetei). A könyvek között több díjazott alkotó, alkotás is szerepelt: 2007-ben Berg Judit Rumini című regénye lett az Év Gyermekkönyve, Marék Veronika Janikovszky Éva-díjban részesült. G. Szabó Judit tevékenységét pedig életműdíjjal ismerték el. Több könyvtárban éppen a játék kapcsán szerezték be ezeket az olvasmányokat, illetve hívták meg találkozásra, beszélgetésre a szerzőket.

Arra is figyeltünk, hogy az egyik olvasnivaló mindig rövidebb, egyszerűbb, könnyebben értelmezhető legyen, hogy a kevésbé gyakorlott gyerekeknek is sikerélményt jelentsen az olvasás és a feladatmegoldás.

A gyerekek választása fordulónként:

1–2. osztályosok

- Janikovszky Éva: Bertalan és Barnabás (56%) vagy Béres Melinda: Széllebélt mesék (44%)
- Marék Veronika: Kippkopp és a hónapok (72%) vagy Csukás István: Madárvédő Golyókapkodó (28%)
- Varga Katalin: Kisbence (67%) vagy Bálint Ágnes: Mazsola (33%)

3–4. osztályosok

- Balázs Ágnes: Lufi és Szamóca (31%) vagy Kányádi Sándor: Világlátott egérke (69%)
- Lázár Ervin: Bogármese (58%) vagy Petőcz András: Kalandjaim a Mágusképzőn (42%)
- Péteri Teréz: Mákszemtündérek nyara (26%) vagy Szabó Magda: Bárány Boldizsár (74%)

Nagyobbak

- Berg Judit: Rumini (44%) vagy G. Szabó Judit: Hárman a szekrény tetején (56%)
- Békés Pál: A Böles Hiánypótló (65%) vagy Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók (35%)
- Sohonyai Edit: Szerlemlék (30%) vagy Nógrádi Gábor: Pete Pite (70%).

A kisebbek a nagyobbak könyvei közül is választhattak olvasnivalót. Néhányan éltek is ezzel a lehetőséggel: a másodikosok a *Bogármesét*, a negyedikesek pedig a *Rumini* és a *Pete Pite* című regényt ismerték meg.

Kérdegető

Valamennyi olvasmányhoz hét-hét, játékos fejtörőt tartalmazó feladatlap készült. A gyerekek sokféle formában bizonyíthatták, hogy megértették az olvasottakat. A következő feladattípusokat használtuk a leggyakrabban:

Ki kicsoda? Szinte minden feladatsor a történetek szereplőire vonatkozó feladvánnyal kezdődött. A kölykök betűszalagokból, szótagokból, dominólapocskákból állították össze a mesehősök nevét.

Kérdezzetű Az egyik legnagyobb pontosságot, alaposságot igénylő feladattípus. A gyerekek megadott válaszokhoz fogalmaztak kérdéseket egy-egy fejezet, vagy rövidebb szövegrész alapján.

Emlékezetpróba A kölykök titkosírással írt szavakat, mondatokat is megfejtettek. Ezután még arra is választ adtak, milyen szerepe volt a kitalált tárgyának, személyeknek, kifejezéseknek a mesében vagy a regényben.

Hogy is történt? A kisebbek szövegrészeteket, mondatokat, a nagyobbak mondatokból kiválasztott szócsoportokat állítottak sorba a történet időrendje szerint.

Mesetető A szerzőkre, az olvasmány eseményeire, a szereplőkre vonatkozó kérdésekből összeállított irodalmi totószelvényeken a kisebbeknek hét, a nagyobbaknak 13+1 feladat szerepelt.

Fontos mondatok A kölykök olvasó-jelölteknek arra kellett emlékezniük, hogy melyik szereplőhöz kötődnek az idézett mondatok.

„Szövegelés” Ezek a fejtörők is alapos, pontos olvasást kívántak a gyerekektől. A művek egy-egy hiányos részletét egészítették ki, vagy rövidebb-hosszabb szövegekben oda nem illő kifejezéseket kerestek, esetleg hibás szavakat javítottak helyesre.

Képes mese Több feladattal igyekeztünk játszótársaink figyelmét felhívni a könyvek kitűnő illusztrációira. Apró részletek alapján keresték meg a képeket vagy idézetekhez párosították a rajzokat.

Nyelvi próba A történethez többször kapcsoltunk nyelvi játékokat. Szabó Magda meséjében például sok az alliteráló nevű szereplő, így a gyerekek azonos betűvel kezdődő szavakból szerkesztettek mondatokat. Ez is jó alkalom volt a szókinésfejlesztésre.

Arra is törekedtünk, hogy minden olvasmányban közvetett formában is ráirányítsuk a gyerekek figyelmét az irodalmi alkotások fontos üzeneteire. Így például megfogalmazhatták, hogy ők mire használnák a Csillagszemű Bogárka segítségével megtalált Varázsvirágot. *„Meváltoztatná az egyik osztálytársam természetét; egy kis okosságot kérnék tőle; az anyukámnak örökre elmulasztanám a fájós fejét” – írták a gyedikek.*

*„Kiosztották a tankönyveket, szeretettel simogattam őket végig. Tulajdonképpen nagyon szeretek iskolába járni, ebbe az osztályba tartozni” – olvashatták Soihonyai Edit regényében a felső tagozatosak. Ennek kapcsán arra kértük őket, gondolják át, ők mit szeretnek az iskolájukban a legjobban. *„Jó az osztályközösség; sok jó tanárunk van; az udvarunkon van egy tavacska is; többféle szakkört szerveznek nekünk; rendszeresen járunk túrázni; nálunk mindig tisztaság és rend van; kicsi az iskolánk, és szinte mindenki ismer mindenkit; aki akar, sportolhat” – válaszolták a gyerekek.**

„Egyszerűen kíváncsi voltam rá, mit nyújthat az élet a vásott zoknin meg a nagylábujjon kívül. Látni akartam a világot, és azt akartam, hogy a világ is lásson engem” – mondja a Lyuk Békés Pál regényében. Reméljük, vidám perceket okozott játszótársainknak, amikor kigondolták, hová kerülhetett volna még a Lyuk. Igazán remek tartózkodási helyeket találtak ennek a különleges irodalmi hősnek:

persely – gomb – konnektor – gyöngy – kémény – szivacs – tű – halászháló – lego – zuhanyrózsa – telefonkagyló – virágcserep alja – sószóró.

F. F. – ez a monogram szerepel egy titkos levélen. Lufi és Szamóca találgat, kit jelölhet a két betű. Fekete Fantom? Félhalott Fajdkakas? Esetleg egy Fantasztikus Fejespenész? A kölyökolvasók a T. T. monogramnak kerestek gazdát. Többeknek még arra is sikerült figyelniük, hogy a kitalált két szó tartalmában vagy hangulatában kapcsolódjon egymáshoz. Így született meg a *Tábori Tökfőzelék*, *Találékony Tihamér*, a *Tanúható Tengerimalac*, a *Tavaszi Tréfa*, a *Tekéző Tornatanár*, a *Tiltakozó Telefon*, a *Titokzatos Talár*, a *Tohonya Tapír*, a *Tokás Teremőr*, a *Torkos Tulok*, a *Torokfájós Tökmag*, a *Tökéletes Tejsoki*, a *Trappoló Takarító*, *Tudálékos Tóbiás*, a *Túlhajtott Tricikli*, a *Türelmetlen Tervező* és a *Tűzálló Tűzoltó*.

Próbára tettük a gyerekek alkotókedvét is. Minden fordulóhoz kapcsolódott egy kézügyességet és fantáziát igénylő teendő. A művek egy-egy részletének fontos történéseinek illusztrációján kívül sokféle tevékenységben vehettek részt a kölykök. Ezek közül a legjobban sikerültek:

Békés Pál: A Bölcs Hiánypótló

A Bölcs Hiánypótló vagy Venyige II. elkészítése hábfiguraként.

Béres Melinda: Széllelbélelt mesék

A vitorlásverseny ábrázolása papírkivágással

Berg Judit: Rumi

Irodalmi tabló

Böszörményi Gyula: Gergő és az álmofogók

Sámándob készítése sajtosdobozból

Janikovszky Éva: Bertalan és Barnabás

Kutyaálarc elkészítése

Marék Veronika: Kippkopp és a hónapok

Kavicsnaptár rajzolása

Petőcz András: Kalandjaim a Mágusképzőn

Varázsköpeny anyagának megtervezése vagy a ruhadarab megvarrása

Varga Katalin: Kisbence

A legemlékezetesebb születésnap lerajzolása

A borítékok titka

A gyerekek többsége a tartalom mellett munkájának külalakjára és a helyesírásra is tudott figyelni. A megoldások eredményessége 89 százalék volt. Az 1–2. osztályosok 93 százalékos teljesítéséhez hozzájárulhatott, hogy rájuk bizonyára jobban figyeltek a felnőttek, valamint számukra megoldási lapot is készítettünk. Ez segítette őket a válaszok lejegyzésében. A nagyobbak is ügyesen dolgoztak, amint azt 88. illetve 86%-os munkáik mutatják. Egy-egy korcsoporton belül a művek megoldási arányában mutatkozó kis eltérést az olvasmányok terjedelme, cselekményének egyszerűsége vagy összetettsége indokolhatja.

A feladatok megoldásának eredményei

1–2. osztályosok

A könyv címe	Megoldási százalék	Átlag
Bálint Ágnes: Mazsola	92,0	93%
Béres Melinda: Széllébbélt mesék	91,2	
Csukás István: Madárvédő Golyókapkodó	94,1	
Janikovszky Éva: Bertalan és Barnabás	91,4	
Marék Veronika: Kippkopp és a hónapok	96,0	
Varga Katalin: Kisbence	96,1	

3–4. osztályosok

A könyv címe	Megoldási százalék	Átlag
Balázs Ágnes: Lufi és Szamóca	91,7	88%
Kányádi Sándor: Világlátott egérke	85,1	
Lázár Ervin: Bogármese	90,4	
Péteri Teréz: Mákszentündérek nyara	90,6	
Petőcz András: Kalandjaim a Mágusképzőn	86,2	
Szabó Magda: Bárány Boldizsár	83,7	

Nagyobbak

A könyv címe	Megoldási százalék	Átlag
Békés Pál: A Bölcs Hiánypótló	92,4	86%
Berg Judit: Rumini	87,4	
Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók	85,8	
Nógrádi Gábor: Pete Pite	82,5	
Sohonyai Edit: Szerelemlék	85,3	
Szabó G. Judit: Hárman a szekrény tetején	81,5	

A Kölyökolvasók hava

A kölyökolvasó játék lebonyolítása a résztvevő könyvtárakra épült. A felhívás közzététele, a gyerekek biztatása, a regisztráció, a könyvek beszerzése, esetenként kölcsönzési idejük rövidítése, egy-egy helyben használható példány biztosítása, az interneten megjelenő feladatlapok letöltése, majd a megfejtések közös postázása, mind-mind hozzájárult ahhoz, hogy a december a kölyökolvasók hónapja lett. A három próbát kiálló ekkor kapták meg emléklapjaikat és a KÖLYÖKOLVASÓ-kitűzőt. Mindezek a megyei könyvtárak közreműködésével jutottak el a gyerekek-

hez. Sok helyen szerveztek kölyökolvasó-találkozót, ahol játékos formában köszöntötték a gyerekeket. Több helyen az olvasás és a játék örömét megtapasztaló gyerekek kölyökolvasó-klubokba szerveződve folytatják irodalmi barangolásukat.

Az elmúlt hónapokban a felnőttektől is több visszajelzést kaptunk. Berg Judit. Rumini figurájának megálmodója még októberben keresett meg bennünket: „Szerepnék gratulálni a Rumini-olvashow feladataihoz! Apukám talált rá a neten, és ő küldte át nekem. Szuper mindegyik feladat, rengeteg jó ötlettel, fantáziával, nagy-nagy hozzáértéssel állítottátok össze – én is nagy élvezettel oldogattam őket – nem is volt mindegyik könnyű!!! Az meg külön fantasztikus, hogy ilyen sok olvasót tudtok mozgósítani!”

Vadásziné Varga Éva feldebrői könyvtáros sorai pedig egy másik nézőpontból értékelték a játékot: „A kis települések iskola-összevonásai miatt ettől a tanévtől iskolánk a verpeléti intézmény tagiskolájaként működik, így a korábbi 130 diák helyett jelenleg 70 tanuló jár a feldebrői iskolába. Talán ezért is nagy öröm volt számomra, hogy a Kölyökolvasóra mégis szép számmal jelentkeztek. 13 tanuló vállalta, hogy részt vesz a versenyben, s közülük nyolcan teljesítették mindhárom akadályt. Ez a nyolc tanuló - velem együtt - nagy élvezettel tette a dolgát, várták az újabb feladatokat. Előtte kölcsönkértem a környező könyvtárakból ezeket a könyveket, nehogy valakinek ne jusson abból, amit éppen választani szeretne. Én is elolvastam néhányat az ajánlottak közül, hogy amikor az általam előre eltervezett kölyökolvasó találkozóra sor kerül, ne legyen ismeretlen a tartalom. Érdekes és egyben örömteli volt számomra, hogy néhány kisebb gyerekek az anyukája is aktívan figyelemmel kísérte az eseményeket: elkísérte a csemetéjét a könyvtárba a feladatok leadásakor, illetve már az utcán is érdeklődtek, mikor vihetik a következő könyvet. És utána többször visszatértek egyedül is... az anyukák.”

Mindezekhez már csak Márkus Bence tatai 5. osztályos varázsigéjét tehetjük hozzá: „Hókuszpókusz, sonkapác, műveletlen mitugrász! Csimbibró, lúdszemölcs, a könyvektől lehetsz bölcs!”

Koleszár Márta

„Jó sorban ékesség, szükségben menedék”

Interjú Bakó Annamáriával,
a Litea Könyvesbolt és teázó vezetőjével

A budavári Hess András tér egyik patinás épületének, a Fortuna háznak az udvarában található az a fémvázaz, kerek üvegépület, amely a maga különösségével is harmonikusan illeszkedik ódon környezetébe, és amely már első pillantásra vonzza az érdeklődő tekintetét. Az ajtón belépve meghittségében és otthonosságában is különös világ tárul a látogató elé. Az üvegépület közepét hatalmas, kékcsempés cserépkályha uralja, körben, párnákkal borított padkáján dekoratív rendezetlenségben folyóiratok, heti- és ké-

pepsilon hevernek. A polcokon, állványokon temérdek könyv és CD, de kapható itt naptár, képeslap, szobadísz, attraktív tükör, népművészeti alkotás és magyaros szuvenír, metszet és kép. A megvásárolható könyvek sem akármilyenek ám! Nincs közöttük divatos bestseller, csábító borítójú álirodalom. Számos könyv régebbi kiadású, kis kiadóknál, esetleg csekély példányszámban megjelent, másutt talán ritkaságnak számítót, de egytől egyig értékes kiadvány. Az üvegfalak mentén presszó-méretű asztalkák állnak – olvasólámpák sárgás fénykörében. A sarokban levő pulton nemcsak pénztárgép áll, hanem kávéfőző is, hiszen aki ide betér, kaphat egy erős presszókávé, egy habos capuccinót vagy teát, és miközben italát kortyolgatja, lapozgathat a friss folyóiratszámokban, a könyvekben, a képzőművészeti albumokban, útikalauzokban, elmerenghet egy-egy kép előtt, és közben senki nem sürgeti gyors vásárlásra, sietős fogyasztásra. Ez az egyedien meghitt hangulatú, a kultúra erős atmoszféráját árusztó hely a Litea könyvesház.

– Nem minden „előtanulmány” nélkül érkeztünk Hozzád. A sajtóból már értesülhettünk arról, hogy ez a bolt amolyan kulturális missziót is teljesít. Beszélnél röviden arról, honnan jött az ötlet, és hogyan alakult ki a mostani formájában a Litea könyvesbolt?

– A bolt mostani formája tulajdonképpen ugyanaz, mint a tizenhét évvel ezelőtti. Jelképesen mondhatnám a szakmai rendszerváltozás egyik tipikus példájának, mert amikor a könyvszakma átalakult struktúrájában, szervezeti formájában, gyakorlatilag a rendszerváltozással egyidőben, ez a könyvszalon akkor született a Helikon Könyvkiadó és a Közgazdasági és Jogi Kiadó nagyszerű ötleteként. Nem győzöm elégszer hangsúlyozni, hogy ez nagyon jó ötlet volt, mert azzal, hogy ilyen kulturált körülmények között tették lehetővé – tulajdonképpen az élvezetek halmozásával – a találkozást a könyvvel, a kultúrával, ezzel tulajdonképpen meg is tisztelték és meg is becsülték ezt a fajta értéket, amit itt a könyvesboltban találunk a közönségünknek. Én, amikor idekerültem, már húszéves könyvesbolti szakmai múlt állt mögöttem. Éppen most gondolkoztam el azon, hiszen jubiláns évben vagyok, mert hatvanéves lettem, hogy gyakorlatilag tizennyolc éves korom óta, vagyis negyvenkét éve ezen a pályán dolgozom. Eredetileg ugyan nem ide készültem, értelmiségi családból származom, édesanyám magyar irodalom szakos és gyógypedagógus tanárnő volt, Illyés Gyula feleségének, Kozmutza Flórának évfolyamtársa. Jó barát-nője. Ennélfogva Szegeden József Attilát is személyesen ismerte, szóval olyan hangulat volt a családban, ami determinálta azt, hogy én is könyvek és irodalom között nőjek fel. Otthon kétezer kötetes könyvtárunk volt. Amikor én már javában a könyves pult belső oldalán álltam, és a nyári szünetekben hazautaztam – mert a nyári szüneteket Zalában töltöttem, ekkor már „könyves” szemmel nézegettem a könyvespolcunkat –, mindig kalapot emeltem magamban édesanyám előtt. Ő akkor a falusi iskolai könyvtárat igazgatta, mert az ő élete úgy alakult, hogy végül is nagyon tehetséges gyógypedagógus lett. Majd amikor férjhez ment apámhoz, aki orvos volt Zalában, ő is megtalálta a helyét, a szó szoros értelmében fantasztikus népművelő munkát végzett, mind pedagógusként, mind pedig könyvtárosként. Már gyerekkoromban megtapasztaltam, mit jelent az élő kapcsolat a szerzők és az olvasók között. Anyám bizony nagyon sok író, művészt meghívott, mert az író-olvasó találkozók akkor, az ötvenes években is elterjedtek voltak. Szóval nagyon szép emlékeim van-

nak, úgyhogy a könyvtár műfaja egyáltalán nem idegen tőlem. Amikor ide kerültem, ebbe a boltba, akkor ennek a helynek a könyvtári, illetve könyvtárosi lehetőségeit is rögtön felismertem. Az, hogy itt rendszeresen felolvasó estek és író-olvasó találkozók vannak, ez nyilvánvalóan a hagyományos könyvtárosi szakmán túl, már könyvtári, közművelődési feladatokkal is azonos. Úgy gondolom, hogy ez a bolt egy kicsit könyvtár is, de mindenképpen közművelődési intézmény. A könyvvel való ismerkedésre, olvasására, az irodalom élvezetére való hely, ahol, adott esetben beszélgetünk azokkal az emberekkel, akik ülnek az asztaloknál és kávézgatnak, szóval ennek számunkra nagyon fontos otthonérzete van. Sok esetben mondják a vevők is, de ezt magam is így érzem, hogy karnyújtásnyira vannak a polcokon a könyvek. Akik ide betérnek, azok csöndben olvasgatnak, közben kávé, teát, süteményt is rendelhetnek. Ez a vendégmarasztaló hangulat nagyon otthonos tud lenni. Ezért van az, hogy a mi vásárlói körünk nagyon nagy részben törzsvendégekből áll. A vevők nem a legközelebbi környékről kerülnek ki, hanem például Dömsödtől akár Szombathelyig vannak olvasóink, akik rendszeresen meglátogatnak minket. Ha Pestre jönnek, ide a budai várba is feljönnek. Nem sznobságból mondom, de talán még örömtelibbek és fontosabbak azok a külföldi vendégek, akik évről évre visszajárnak hozzánk. Akik többször jönnek Budapestre, és már voltak nálunk, amikor újra megérkeznek, első útjuk hozzánk vezet. Szóval ez azért fantasztikus érzés! És nagyon sok ilyen vevőnk van.

– *Tehát multifunkcionális az üzlet. Hiszen látjuk, hogy nemcsak könyveket, hanem térképeket és képeslapokat is lehet itt kapni. Mondanál ezekről valamit?*

– Igen, a képeslapkínálatunkra nagyon büszke vagyok. Az úgynevezett turizmust kiszolgáló tárgyakból is található az üzletünkben, ezekről kevésbé szeretnék beszélni, bár nem nézem és nem szólok le ezeket sem, de azért annak jobban örülök, ha a könyvek, a CD-k jobban fogynak, mint a hűtőmágnesek. Mivel turistacentrumban vagyunk, a nyári időszakban azért erre is hangsúlyt kell helyeznünk. Ma, amikor olyan fantasztikusan nagy a fotózási kedv és fejlett a fotótechnika, nagyon nehéz képeslapokat eladni, hiszen profi módon elkészíthetők a képeslapok saját géppel. A CD-k azonban nagyon fontosak, nem kizárólagosan, de nagyobb részben a Hungaroton által megjelentetett klasszikusokat ajánljuk. Aki igazán jó CD-t akar venni, az választhat akár Sebestyén Márta teljes kollekciójából, mert minden darabja kapható nálunk, hál' istennek Bartók és Kodály házában minőségi CD-kiadás van. Sajnos, némelyik könyv nagyon drága, és én ennek nem látom semmi értelmét, hiszen ha könyvet készítünk, akkor annak megvan a maga reménybeli olvasója, és semmi értelmét nem látom annak, hogy magas ára miatt eladhatatlan legyen. Most is éppen egy olyan akciót tervezek, hogy a 2004 előtt megjelent könyveket féláron fogjuk árusítani.

Én nagyon figyelek arra, hogy kinek, mit ajánlok. Soha nem szerettem a tömegeladást, bármilyen sikeres is tud lenni egy-egy könyv. Én a könyv közvetítő szerepében hiszek, ami vevő és eladó között létrejön, aminek úgy kell történnie, hogy az nem okozhat a vásárlónak csalódást. Üzleti érdekből még soha életemben nem beszéltem rá senkire olyan könyvet, amiről tudtam, hogy az neki semmiféle szellemi értéket nem jelent. Ilyet én soha nem tettem. A könyveladást nagyon bizalmi dolognak tartom, különösen a mai világban, amikor olyan személytelen az egész fogyasztói világ. Adott a Litea otthonos környezete, ahol meg lehet

szólitani az embereket, le lehet őket ültetni, lehet velük beszélgetni, és nagyon fontosnak tartom, hogy elégedetten távozzanak. Mert azt mondanom sem kell, hogy a jelenlegi könyves kultúra vagy a könyvpiaci helyzet abszolút nem kedvez az ilyen jellegű könyvárusításnak.

Néztek körül, december eleje van, de most nem sokan vannak. Vasárnap többen jönnek, hiszen ellátogatnak a Várba, és szeretnek itt elidőzni. Törzsvendégeim tudják, főként akik nem élnek az idő szorításában, hogy itt a karácsonyi ajándékot is nyugodtan, szépen beszerezhetik, válogathatnak, miközben kávézgatnak vagy beszélgetnek.

– *Évtizedekkel ezelőtt Robert Escarpit megírta, hogy van a könyvkimérés, ahol a tömegízlésnek megfelelően, szinte kilóra lehet venni, mondjuk, a szerelmes könyvet. Nohát a Litea ennek pont az ellenpéldája. Van-e arra vonatkozóan megfigyelésed, milyen olvasói réteg keresi fel a könyvesboltot? Tehát foglalkozás, életkor, nem szerint tudnál-e adatokat mondani a látogatók megoszlásáról?*

– Inkább az életkorra tudnék jellemzőket mondani, mert erről van határozott tapasztalatom. Tehát a középkorúak és az idősek látogatják leginkább a Liteát. Hűségesekek és szeretnivalóak a környező tudományos-kulturális intézetekből idelátogató és vásárló emberek. Érdeklődési körük főként a szociológia, a művészettörténet. Egyrészt tudni kell, hogy 1990 előtt én már itt voltam egy kis könyvesboltban, a Vörös Sün házban, tehát engem itt már nagyon jól ismertek, és amikor ide, a Liteába átjöttem, már jó ismerősök voltam. Annak idején még folyószámlás vásárlások voltak, és az emberek nagyon sok könyvet vettek, de hát az a világ egészen más volt. Sok érdekes ember járt a Vörös Sünbe is vásárolni. Persze ide a Liteába is jönnek azért fiatalok, de hozzáteszem – mivel mi nem újdonság-centrikus bolt vagyunk, hiszen nálam olyan könyvek is vannak, amikről én azt gondolom, hogy ott kell lenni minden könyvesboltban, akkor is, ha megveszik és akkor is, ha nem veszi meg senki – kevesebben. Én nagyon divatos könyveket nem szoktam hozni, pontosan azért, mert itt más jellegű a vásárlás. A boltban bókklászó, körbejáró nem olyan, mint az utcai ponyvát körbejáró vevő. Nem szólom le az utcai árusokat, mert közöttük is számos nagyon hozzáértő kereskedő van, például a Moszkva téren működik ilyen. De más az, amikor valaki sietve elrobg a könyves stand mellett, és úgy vásárol könyvet, és megint más az, ha valaki ráérősen, közben esetleg teázgatva, beszélgetve válogat a kínálatban.

– *Úgy tudjuk, hogy egy kis könyvkiadód is van, és igazán minőségi könyvecskéket jelentettek meg.*

– Igen, ennek az alapja egy értékes barátság. Alexander Bródyval, Bródy Sándor unokájával való ismeretségem következményeként jött létre ez a „vállalkozás”. Huszonvalahány éve született a barátságunk, amikor ő rendszeres vendége volt a Hilton szállónak, és én a szemben lévő Vörös Sün könyvesboltban dolgoztam. Neki mint könyvszerető, olvasó embernek az első útja mindig hozzám vezetett. Vele csináltuk meg a *Jövendő* nevű kis kiadót, ami Bródy Sándor egykori lapjának nevét idézi. Az unoka fantasztikus irodalmi missziót teljesít a család irodalmi hagyatékának közreadásával. Időt, pénzt, fáradságot nem kímélve gondolja a hagyatékot, és azt hiszem, hogy ez gyönyörű szép dolog; nagyszerű érzés lehet, hogy magyar emberként és világpolgárként az életének ebben a szakaszában, amikor már nem üzlet-

ember, hanem nyugdíjas, emléket állít az őseinek. A kiadó nonprofit vállalkozás, amely többnyire méretében kicsiny könyveket ad ki, és kis példányszámban, elsősorban a huszadik századi, a két világháború közötti irodalom gyöngyszemeiből. Például kiadtuk Szép Ernő *Kucséberkosár* című művét. Kaffka Margittól az első verseskötetének reprintjét, Krúdytól az első világháborús Budapestről szóló művét. Két kiadványt tartok „létfontosságúnak” – és meggyőződésem, hogyha ezek nem magyarul jelennek meg, akkor már világirodalmi ismertségre emelkedtek volna –, az egyik Nagy László *Adjon az Isten* című költeménye, ez volt a legelső könyvünk, amit akkor éppen karácsony táján jelentettünk meg, ez a kötetke gyönyörű kis ékszerdarab volt, Nagy László karácsonyi verseivel és saját képeivel illusztrálva. A másik Karinthy *Barrabás* című írása, ez olyan mű, amely mindig aktuális akár az ember, akár a nemzet életében. Alapműnek tartom. Kiadtunk egy csodálatos Hunyadi Sándor kötetet Urbán László válogatásában; kiadtunk Alaxander Bródy válogatásában és szerkesztésében egy gasztronómiai témájú aforizmakötetet. Tandori Dezső könyvét is kiadtuk, ami nagy merítés volt az életművéből, ez a kötet átjárást jelent a műfajok között.

– *Egyik interjúdban rendhagyó könyvtárnak nevezted a Liteát. Mondanál arról valamit, miért is rendhagyó könyvtár ez a könyvesbolt?*

– A pontos megfogalmazás az, hogy a Litea rendhagyó könyvesbolt, ami könyvtárként is működik. Azért rendhagyó, mert innen ugyan nem lehet elvinni egy könyvet, mint a könyvtárból, de helyben lehet olvasgatni, lehet beszélgetni és ismerkedni – vételkényszer nélkül – a könyvekkel. A másik része, gondolom, hogy a bolt közművelődési feladatot lát el. Szombaton például Mikulás ünnepséget rendezünk, és minden évben elmondom, hogy ide azért jön a Mikulás, mert úgy gondolja, hogy a könyvszerető gyerekből könyvszerető felnőtt lesz. És ha lesznek könyvszerető felnőttek a világban, akkor lesznek könyvesboltok is. Én abban is nagyon hiszek, hogy nem lehet elég korán kezdeni. Az olvasás szempontjából különösképpen nagy veszélyben vannak ma a gyerekek, úgyhogy mindenképpen meg kell őket szólítani a könyvek által, mert a szülők többnyire odaültetik őket a tévé elé, és az olvasás elmarad. De persze nem ítélem el azokat sem, akik rajzfilmet néznek, hiszen például itt van az új Príma Primissima díjas Jankovich Marcell, aki csodálatos rajzfilmeket csinált, és remélem, sikerül majd elkészítenie *Az ember tragédiájának* animációs feldolgozását is. Óriási felelőssége van a társadalomnak a gyerekekkel szemben, és én velük kezdem el a nevelést. Legnagyobb öröm számomra az, amikor családostól jönnek, együtt kakaóznak, és miközben szülők és gyerekek lapozgatnak, beszélgetnek, olvasgatnak, egészen varázslatos hangulat alakulhat ki.

– *Következő kérdésem az, mit tapasztaltál az olvasás mai magyarországi helyzetéről? Kicsit függetlenül a Liteától, kérlek beszélj erről! Mit gondolsz a gyerekek olvasási szokásairól?*

– Nagyon szomorú képet látok. Elkeserítő, mert azt tapasztalom, hogy ez igazán társadalmi rétegenként kéne nézni és kezelni. Beszéljünk azokról, akik potenciálisan könyvvásárlók. Adva van ez az úgynevezett sikeres menedzser réteg, ez a juppi (bankfiú) réteg, azok a fiatalok, akik többnyire túlképzettek, mert sok egyetemet végeztek, de nem tudnak magukkal mit kezdeni. Ezek az ifjak nagyon sok időt töltenek autóban utazva, ezért én az ő estükben nagyon hasznos-

nak tartom a hangos könyvet, mert ha mondjuk, Szerb Antal *Utas és holdvilág* című könyvét hallgatja, akkor azt mondom, hogy ez jó, és ennek örülni kell. Van egy bizonyos réteg, amelyik sajnos, totálisan kiesett a rendszeresen olvasók köréből. Szomorúan látom és tapasztalom, hogy ebben a rétegben nagy számmal vannak jelen a pedagógusok is. Véleményem szerint nem csak attól jó pedagógus valaki, ha rendszeresen olvas, viszont a relaxálás, a világlátás és a társadalmi tolerancia miatt mégis rendkívül fontos lenne, hogy ezek az emberek rendszeresen olvassanak és naprakészek legyenek. Úgy látom, hogy az olvasást ott érte nagyon nagy sérülés, hogy valójában az olvasásra fordított kedv és idő nincs meg.

Az is motiválja az olvasás helyzetét Magyarországon, hogy a „jóból is megárt a sok”, mert örületes az a könyvmennyiség, ami a könyvpiacra van, és ha nincsenek jó „idegenvezetők” a könyvdzsungelben, akkor az olvasó elvész, és ettől el is kedvetlenedhet. Mert az ember olyan, hogy hajlamos a könnyebb megoldásokat választani. A legfontosabb probléma pedig az, hogy nincs pénz, és pont annak a rétegnek kell lemondania a vásárlásáról, amelyiknek igazán kellene könyv. A vidékiekről már nem is beszélek.

– *Az elhíresült író-olvasó találkozók önmaguktól szerveződnek?*

– Ez többféleképpen történik. Nagyon fontosnak tartom elmondani, hogy amikor én ide, ebbe a helyiségbe először bejöttem, azonnal tudtam, hogy ez többfunkciós helyiség, és ezt meg kell tölteni nemcsak vevőkkel, hanem adott esetben programokkal is. Ebben biztos voltam. És ezért elkezdtem szabályos könyvbemutatókat szervezni. Ezek nagyon kedvesen, szépen sikerültek, igyekeztem mindig valami személyeset, pluszt belecsempészni, ennek idővel híre is ment. Pedig ezt az üzletet soha senki nem hirdette, hanem szájról szájra terjedt, hogy itt lehet könyvbemutatókat tartani, és most, év végén ott tartunk, hogy szinte nincs olyan nap, amikor ne tartanánk könyvbemutatót. Az úgynevezett kulturális programokat, irodalmi esteket úgy szervezem, hogy minden évben fontos és aktuális kulturális jubileum vagy téma köré szervezzem a rendezvényeket. Például 2007-ben volt a Kodály-évforduló, 2008 a Reneszánsz éve. A lényeg tehát az, hogy mi minden évben meg szoktuk ünnepelni a Magyar Kultúra Napját, március tizenötödét, a költészet napját, a farsangot, Máray születésnapját, október 23-át, szóval ezekről a nagy nemzeti és kulturális ünnepekről szépirodalmi műsorokkal emlékezünk meg. Karácsonyt is minden évben valami különlegesen szép programmal tesszük emlékezetessé. Együttműködünk a Budapesti Székely Körrel, amely 1992-ben alakult: Nagyon sok szép erdélyi irodalmi estet csináltunk már, és a karácsonyi esteket is közösen rendezzük. 2007-ben a nyolevanéves Bánffy Györgyöt, a hetvenéves Csete Györgyöt is itt köszöntöttük. Anyák napjára meghívtam Lévy Anikót, hogy mutassa be a szakácskönyvét. Ez is nagyon kedves műsor volt. A Várbarát Kör – amely negyven éve működő, kimondottan lokálpatrióta szellemiségű civil társaság – rendezvényeinek is rendszeresen mi adunk helyet. Itt lakik a Várban a Szekeres Ferenc-Takács Klára művészpár, itt van a Mátyás templom világhírű kórusa és kórusvezetője, megkértem Meixner Mihályt, hogy moderálja az ő estjüket.

– *Ahogy körülnézzünk, láthatjuk, milyen szép számmal árultok idegen nyelvű könyveket, az úti kalauzoktól a művészeti albumokig. Mennyire kelendők az idegen nyelvű kötetek?*

A boltnak nagyon komoly idegen nyelvű készlete van. Amikor réges-régen elkezdtem a könyves szakmát, akkor a Váci utcai Idegennyelvű Könyvesboltba kerültem gyakornoknak, és a Corvina részleg volt az enyém, amit nagyon élveztem. Ma már nagyon sok import könyv is van, ami bizonyos szempontból öröndetes, hiszen megjelennek francia kiadóktól magyar művek, vagy angol kiadóknál jelenik meg angolul Máray. Viszont az import könyvekkel az a probléma, hogy drágábbak itt Magyarországon, mint a vevő, vagyis a külföldi vendég hazájában. Viszont az a vélekedés már nem állja meg a helyét, hogy az angol és a német a legkeresettebb nyelv, mert igen erős az újlatin nyelvű országokból érkező turizmus, konkrétan a spanyol és a portugál vendégekre gondolok. A francia, olasz, spanyol és portugál az igazi vásárló. Más kérdés, hogy angol és német könyvet nagyon sok magyar ember is vásárol. Öröndetes, hogy Budapesten működik a Goethe Intézet, amely nagyon jól összefogja a német irodalom iránt érdeklődő embereket.

Azt gondolom, hogy minden tett, ötlet, gesztus, ami a könyv ügyét szolgálja, nem pedig elárulja, rendkívül fontos, bárki is tegye. Ebben a munkában szó nem lehet szakmai féltékenységről, együtt kell működni. Ilyen beszélgetések során mindig az az arisztotelészi mondás jut eszembe, hogy a könyv, a műveltség „jó sorban ékesség, szükségben menedék”. Ez az, amit nem szabad elfelejteni, és ezért hiszem, hogy a könyvnek van jövője, és egyszer majd még lesz jó sora a könyvkultúrának.

– Köszönjük a beszélgetést!

Bartók Györgyi–Mezey László Miklós

